

Het is goed mogelijk dat dit lied door onze BERTINO geschreven werd : het past in zijn stijl.

Ook een jaartal kan er op geplakt worden : rond 1935. Toen was er in de Kapellestraat (waar nu de winkel "Blokker" is) het magazijn "UNIPRIX" dat ook warme maaltijden opdiende. De magazijnen "A L'INNOVATION" lagen er juist tegenover (waar nu "C & A" gevestigd is). Wat de "VARIÉTÉ" betreft, ik kan me niet goed meer herinneren waar deze winkel gelegen was, waarschijnlijk ook in de Kapellestraat. In deze winkel die met de oorlog verdwenen is, werd (toen !) alles verkocht aan speciale prijzen : 4,95 fr, 9,95 fr, enz., dat is de reden waarom gezongen werd : viere, vuuf en nee... (-gentig).

Volledigheidshalve heb ik de melodie opgetekend. Deze melodie is dezelfde als die van het soldatenlied dat we vóór 1940 in de kazerne zongen :

Schachten debout, (2 x)
Les hommes de la classe
Die zo geren jassen (= patatten schillen)
Schachten debout, (2 x)
Les hommes de la classe
Numérotez vous.

...een herinnering aan de tijd dat ons leger nog franstalig was.

Deze melodie moet voorzeker afgeleid geweest zijn van het koor der Piraten uit de operette "The Pirates of Penzance" uit 1879 van GILBERT en SULLIVAN, die ze waarschijnlijk geleend hebben uit de opera "La Traviata" (1853) van VERDI en wel het bekende zigeunerkoor dat gedurende vele jaren het kenwijsje was van het opera- en belcantoprogramma in de radio van de betreurde Oostendse producer Etienne VANNESTE.

LAATSTE JAREN EN DOOD VAN AUGUST STRACKÉ

door Germain BILLIET

Mijn informatie over de laatste levensjaren van STRACKÉ is vrij schaars. Ik haal ze hoofdzakelijk uit het bulletin van de Oostendse kamer van koophandel, uit enkele documenten in privé-bezit, uit gesprekken met geburen van STRACKÉ uit de Verlaatstraat, waar hij gestorven is, en wat zijn dood en begrafenis betreft, uit de lokale bladen. Onnodig te zeggen dat mijn kennis over die levensperiode van onze hotelier veel lacunes vertoont.

Na W.O. I deemstert de figuur van onze dynamieke selfmade man vrij snel weg. Het enige milieu waar hij nog heel even verschijnt is de kamer van koophandel, maar het is een verschijning zonder glans. In 1919, nl. op 4 februari, woont hij één vergadering bij. Ongetwijfeld uit een behoefte om zich te bevestigen. Op de lijst van de aanwezigen staat STRACKÉ vermeld als "président section intérêts balnéaires". Maar dat is een lege titel waarachter geen realiteit meer steekt. Overigens, dat jaar komt STRACKÉ niet meer naar de vergaderingen.

Ook in 1920 is hij één keer aanwezig (1 februari). Op de ledenlijst prijkt hij nog als "négociant en huitres et homards, rue du Quai 37". Hij wordt zelfs opgegeven als de derde oudste en als lid van de 5 secties. Maar die vermelding is gewoon een achteloos herhalen van een vroegere situatie. STRACKÉ was toen geen

hotelhouder en ook geen handelaar meer. Hij woonde nu aan de overkant van de straat, tegenover het vroegere hotel. De samenstelling van het bestuur van de kamer van koophandel leert ons dat Henri HILLEBRANT nu voorzitter is van de afdeling "Intérêts balnéaires", "en remplacement de M. STRACKÉ August, démissionnaire". Maar over dat ontslag krijgen we nergens bescheid. STRACKÉ is geruisloos vervangen.

Hij daagt nog een allerlaatste keer op, op de algemene vergadering van 24 februari 1924. Hij neemt er zelfs het woord om de voorzitter en de leden van het bureau te feliciteren bij de vernieuwing van hun mandaat. Het is duidelijk dat STRACKÉ die gelegenheid te baat neemt om zich nog eens te doen opmerken. Wel een ijdele poging voor de 78-jarige man. Wordt zijn naam nog afgedrukt in de algemene ledenlijst van 1926, 1928 en 1930, hij komt voortaan niet meer naar de vergaderingen.

Maar het lijkt wel of onze gewezen hotelier weigert afstand te doen van zijn prestige. Zich vastklampend aan zijn vergane glorie laat hij zich in 1921, piekfijn uitgedost, fotograferen door E. DE SOUTERE, toen de florierende fotograaf op de Groentemarkt. Het portret toont de 75-jarige STRACKÉ op zijn voordeligst. Een stevig gebouwde man, gezeten in een fauteuil, het kloeke hoofd rechtop. Treffend is zijn waardig voorkomen en zijn krachtige eerlijke blik. Grijsz haren, grijsz sikje, verzorgde snor, donker kostuum met wit vest. In de linkerhand een ceremoniële witte pet, de rechterhand steunend op een wandelstok met zilveren handvat. In het knoopsgat, links, een ordeteken. De staatsiefoto van een man die terugblijkt op een prachtige carrière en nog bewust is van zijn waarde. Onderaan de foto staat de volgende formule gedrukt : "Veuillez accepter, je vous prie, comme expression de ma profonde reconnaissance pour votre témoignage d'estime et d'amitié depuis de longues années ce portrait en souvenir. Votre dévoué..." In het stedelijk archief berust een exemplaar ondertekend Auguste STRACKÉ en opgedragen aan "Monsieur James ENSOR", die toen 61 jaar oud was.

Ook met die foto, die hij ongetwijfeld aan anderen heeft gestuurd, probeert STRACKÉ zijn imago op te poetsen en enigszins in de belangstelling te blijven. Die pogingen om zijn aanzien te handhaven doen een beetje pijnlijk aan.

In de naoorlogse anti-Duitse sfeer moet zijn afkomst als een odium op hem gekleefd hebben. Waarschijnlijk was STRACKÉ in bepaalde milieus persona ingrata geworden. Romdom de bejaarde man groeide de stilte en de eenzaamheid. En met de onverschilligheid of de minachting de vergetelheid.

Door de oorlog en door de ouderdom had STRACKÉ inderdaad veel van zijn glans verloren. Hij exploiteerde geen hotel meer. Zijn museum en zijn prachtige villa waren vernietigd. Een andere bron van verdriet moet zijn tweede vrouw geweest zijn, Katharina HOFFMAN uit Wiesbaden. Heeft zij Oostende en haar man verlaten op het einde van de oorlog of kort daarna ? Het staat vast dat ze in 1924 niet meer in onze stad verbleef en vóór STRACKÉ gestorven is. Maar : waar en wanneer ? Zoals ik al zei rept STRACKÉ in zijn autobiografie geen woord van zijn tweede vrouw. Ik heb geprobeerd in Wiesbaden verdere gegevens over haar te verkrijgen maar zonder resultaat.

Onmiddellijk na de oorlog was STRACKÉ zeker niet onbemiddeld. In Oostende-West bezat hij 1.300 m² bouwgrond waarvan hij sinds 1909 eigenaar was. Bovendien had hij voor zijn verloren gegane bezittingen in Mariakerke oorlogsschade ontvangen. Dat hebben

mijn zegslieden uit de Verlaatstraat met stelligheid verzekerd. In elk geval tussen 1922 en 1927 ontplooit de oude STRACKÉ een drukke activiteit op het stuk van onroerende goederen. Hij koopt en verkoopt. Hoe het allemaal in zijn werk gegaan is, kon ik niet ten gronde uitvissen.

In april 1922 koopt hij 518 m² bouwgrond in de Spaarzaamheidsstraat. Een goed jaar later, nl. in augustus 1923, doet hij die grond van de hand. In het begin van hetzelfde jaar (februari 1923) verkoopt hij het huis in de Kaaistraat (nr 39) dat hij in 1893 gekocht had en aan het Hôtel d'Allemagne paalde. En in mei 1923 koopt hij, weer in de Spaarzaamheidsstraat, 830 m² bouwgrond verdeeld in 6 percelen waarvan hij er één verkoopt in augustus 1923 en de 5 andere in de maanden januari, februari, maart en april 1924.

Dat is wel het drukste jaar van zijn transacties. In maart 1924 verkoopt hij, op het gehucht De Meiboom, aan de rand van het Maria-Hendrikapark, 1.846 m² grond en huizen in de Frère Orbanstraat en in de aanpalende Verlaat- en Beekstraat. Die twee laatste straten verbinden de Gouweloze- en de Frère Orbanstraat. Van die laatste straat werd het oostelijk gedeelte omstreekt 1954 omgedoopt in A. Vermeylenstraat. Een groot deel van die grond verkoopt hij in de loop van 1925.

In juli en augustus 1924 verkoopt hij 4 huizen die hij heeft laten bouwen in de Gelijkheidstraat. In september 1924 verkoopt hij meer dan de helft van de bouwgrond gelegen in Oostende-West.

In mei 1925 doet hij, onderhands, afstand van zijn oesterkwekerij (39 aren) nl. "Huitrière Ostende-Est" ten voordele van een zekere Albert RAU. Zijn laatste transactie sluit hij af in 1927. In september dat jaar verkoopt hij het huis in de Kaaistraat (nr 41) dat hij aangekocht had in 1888. Het is of hij de laatste schakel, die hem met het stadscentrum verbindt, doorhakt.

Ondertussen heeft STRACKÉ in de loop van 1924 3 huizen naast elkaar laten bouwen in de toen schaars bebouwde Verlaatstraat, nl. de nrs 9, 11 en 13. Ze werden genoemd "de huizen van Stracké". Hij zelf betrok nr 9 en verhuurde de andere woningen.

Toen gebeurde er iets dat mijn informanten uit de Verlaatstraat niet geweten hebben maar door notariële akten wordt geopenbaard. Voor het huishouden van STRACKÉ zorgde een Duitse gouvernante waarvan mijn zegslieden de naam niet wisten. Welnu op 30 oktober 1925 verkoopt STRACKÉ het huis dat hij bewoont, Verlaatstraat 9, aan zijn huishoudster, de 50 jarige Johanna Wilhelmina HASELBACH, weduwe van Fritz SCHULZE (uit Siegen) voor 32.000 ₣. En hij blijft er nog tien jaar wonen volgens een overeenkomst die wij niet kennen. Het is b.v. niet onmogelijk dat die vrouw de koopsom niet moest betalen in ruil voor haar diensten.

Van die Johanna HASELBACH, genoemd Frau SCHULZE, bewaren mijn zegslieden geen vriendelijke herinneringen. Het was een bazige lastige vrouw die een vurige aanhangster werd van HITLER toen diens ster begon te rijzen. Op 18 juli 1939 verkocht zij het huis voor 76.000 ₣ aan Charles LENAERTS en keerde naar Duitsland terug. Bij STRACKÉ werkte ook een dienstmeid uit Jabbeke. Mijn pogingen ginder om haar identiteit te achterhalen leverden niets op.

We kunnen ons de vraag stellen waarom de eertijds zo gevierde hotelier zich in een zo weinig riante omgeving heeft teruggetrokken. Uit misnoedigheid en teleurstelling wegens zijn miskennen en verloren prestige? Omdat hij er in zijn oude dag rust en stilte vond?

DE OESTERPUT VAN STRACKÉ

Ostende. - Parc aux Herbes & Homard. Stracké

Over de manier waarop de tachtigjarige STRACKÉ de tien laatste jaren van zijn leven heeft doorgebracht, wisten de zegslieden uit de Verlaatstraat weinig bijzonderheden te vertellen. Ze noemen STRACKÉ een stille brave man door iedereen graag gezien. Hij was eenvoudig en gemoedelijk in de omgang en hield niet van drukdoenerij. Met zijn geburen sprak hij Oostends dat hij al sinds zijn zestiende jaar rond zich gehoord had. Hij werkte in zijn tuin en ging geregeld wandelen (allicht in het Maria-Hendrikapark) met die fraaie wandelstok van dat glorieuze portret.

Af en toe kreeg STRACKÉ bezoek van blijkbaar welgestelde personen die per auto toekwamen. Misschien ook van zijn dochter Augustine die sinds 1921 in Vorst woonde waar haar man, Henri DIEGEL op 13 juni 1923 gestorven was. Vermoedelijk bestonden er hartelijke betrekkingen tussen vader en dochter. STRACKÉ zelf vermeldt in zijn autobiografie alleen haar geboorte.

En in de Verlaatsstraat sleepten de laatste jaren van de gewezen hotelier zich voort. Geleidelijk verslechterde niet alleen de lichamelijke maar ook de financiële toestand van STRACKÉ. Volgens verscheidene bronnen had hij in zijn gerekte levensavond zijn bezittingen zo goed als opgebruikt. Het einde van dat lange actieve leven was verdrietig.

"La vieillesse ne lui fut guère propice", schrijft Le Phare in het nr van 2 oktober 1935. "Elle fut marquée de pénibles soucis matériels que pouvaient à peine atténuer les soins dévoués d'un gouvernante qui n'avait pas voulu abandonner le maître dans l'adversité". In datzelfde stuk noteert de journalist over STRACKÉ "alidité pendant quatre ans" wat een langdurige ziekte suggereert.

August STRACKÉ stierf in zijn woning Verlaatsstraat 9 omstreeks 2 uur in de morgen op dinsdag 24 september 1935. Hij was toen 89 jaar en 8 maanden oud. Zijn dochter, ongetwijfeld van zijn naderend levenseinde tijdig verwittigd, was die morgen bij de aangevers van het overlijden. De tweede aangever was Samuel LASAT, een 35 jarige metselaar, geboortig van Vlissegem. Hij was de naaste buur van STRACKÉ. Ook van en over die LASAT heb ik geen informatie meer kunnen verkrijgen.

In de lokale bladen verschenen tamelijk uitvoerige in memoriams nl. in L'Echo d'Ostende 25.09-28.09 en vooral 2.10.1935 - Le Littoral 28.09.1935 - Le Phare 2.10.1935 en De Zeewacht 28.09 en 5.10.1935. Ze bevatten een overzicht van STRACKÉ's loopbaan, lofwoorden voor zijn persoonlijkheid en bijzonderheden over zijn begrafenis. Ook hier stoten we op onjuistheden en zelfs tegenstrijdigheden. Maar dat is niet ongewoon in de berichtgeving. Het uitvoerigst curriculum vitæ van STRACKÉ vinden we in Le Littoral en in De Zeewacht. De anonieme journalisten putten daarbij overvloedig uit STRACKÉ's autobiografie.

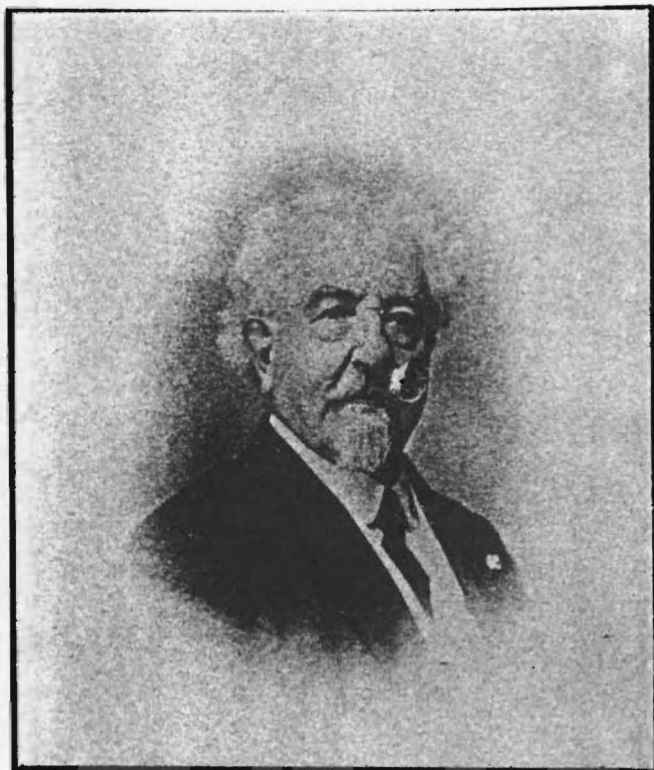
De Franstalige bladen zingen onvermengd de lof van STRACKÉ. In zijn eerste (kort) in memoriam onderstreept L'Echo dat STRACKÉ wars was van politiek gekonkel en hooggeschat werd bij de internationale hoteliersbond. Voor Le Littoral was STRACKÉ een pionier en een mecenas voor zijn adoptie stad - een nobel man, gediensig, edelmoedig.

Le Phare hemelt hem het meest op in een dubbele bijdrage (in hetzelfde nr van 2.10.1935) die een heel persoonlijk accent draagt. In de twee stukken wordt herinnerd aan het proces Oscar HELSMOORTELE (juni 1915) waarbij STRACKÉ het leven van die kolenhandelaar zou gered hebben, een bewering die helemaal niet strookte met een andere belangrijke informatiebron, zoals ik vroeger heb aangetoond. Het eerste stuk plaatst STRACKÉ's hoedanigheden in reliëf : hij was enthousiast, scherpzinnig, van een bezonnen durf die hem in staat stelde nieuwe wegen op te gaan. Zijn bevoegdheid op het gebied van het hotelbedrijf was al lang bekend in het buitenland. En de journalist illustreert dat.

Op een winteravond in 1906, vertelt onze reporter, pas terug van een reis door de Karpaten, bevonden we ons in een hotelhal in

Unter den Linden in Berlijn. De oude hotelhouder de naam Oostende noterend toen wij ons inschreven, vroeg ineens naar "CHTRAKKE" (sic), een jeugdvriend. Of we hem kenden ? Toen we hem zeiden dat STRACKÉ het ver gebracht had en dat hij in de achting stond van de koninklijke familie, was hij tot schreiens ontroerd. Zonder zekerheid daarover te hebben vermoed ik dat die Berlijnse hotelhouder Lorenz ADLON was, de jeugdvriend van STRACKÉ toen deze nog kegelzetter was in Heidelberger Fass in 1858 en 1859.

Bij al die wierook laat De Zeewacht (28.09.1935) een gedempte kritische noot horen. De anonieme journalist - het kan A. ELLEBOUDT zijn - beëindigt de schets van STRACKÉ's levensloop met een dubbele opmerking. Na genoteerd te hebben dat hij onder de oorlog ('14-'18) al zijn materieel ter beschikking van het Rode Kruis had gesteld, voegt hij eraan toe : "later werd zijn handelwijze ten onrechte beknipt". Onze kranteman schaart zich dus niet aan de kant van de bekniptelaars maar laat verstaan dat er geroddeld werd. Waarover ? Waarom ? Hij geeft geen verklaring. Twee zinnen verder geneest en slaat hij. Hij zegt : "Aug. STRACKÉ was 'n rechtschapen man die bewust was van het werk dat hij geleverd had om in de samenleving tot een hogere stand te komen en daarom misschien wel te veel met de eer gediend was". Dat betreft dus de ijdelheid van STRACKÉ, een menselijke eigenschap die hem inderdaad niet vreemd was.

A. STRACKÉ
foto op zijn "doodsantje"
verz. O. VILAIN

En nu de begrafenis. Ook daarover vernemen we misleidende en eigenaardige dingen. In zijn nr 28 van september 1935, d.w.z. daags na de begrafenis, meldt L'Echo d'Ostende : "Le service funèbre et l'inhumation ont eu lieu dans l'intimité". Je wrijft je ogen uit als je dat leest want op 2.10. publiceert dezelfde krant een uitgebreid verslag, veruit het degelijkste van alle, over de plechtigheid. In de inleiding daarvan herstelt L'Echo zijn vergissing aldus : "...malgré que celles-ci (nl. les funérailles) devaient être intimes, beaucoup de monde avait tenu à y assister...".

Er is nog meer tegenstrijdigheid. In het tweede stuk van Le Phare (Mort de M. STRACKÉ) lezen we aan het slot "ce généreux bienfaiteur et donateur a été bien oublié le jour de son enterrement". Anderzijds be- sluit de reporter van Le Littoral zijn in memorium aldus : En

assistant à ces funérailles qui n'avaient pourtant reçu aucune publicité nous avons été émus en voyant l'élite d'Ostende venir rendre hommage à l'homme de bien qui venait de disparaître. De nombreuses couronnes témoignaient aussi de gratitude cachée". Het is blijkbaar de bedoeling geweest de begrafenis in alle stilte te houden want er werden geen doodsbriefjes rondgestuurd, wat ook

bevestigd wordt door de Zeewacht (5.10.1935) : "...had de omgeving van de afluivige eraan gedacht om een doodsbericht uit te zenden... voorzeker zou er in de kerk geen plaatsje vrij geweest zijn".

Onthutsend en tegelijk veelzeggend is een ander mededeling van Le Phare (2.10.1935, het eerste stuk). Onze anonieme journalist beweert daar dat de begrafenisplechtigheid in grote mate mogelijk werd gemaakt door de tussenkomst van de ex-president van de Oostendse hoteliersbond die het initiatief nam om een collecte te houden onder de oud-collega's van de overledene. Daaruit moeten wij besluiten dat STRACKÉ financieel aan de grond zat. Dat hij de laatste 15 jaar van zijn lang leven zijn geld en goed had opgemaakt. Anderzijds wordt dat bevestigd door het feit (mij uit privé-bron meegedeeld) dat zijn dochter Augustine in 1936 de nalatenschap van haar vader verzaakte hoogst waarschijnlijk omdat die deficitair was.

Gestorven op dinsdag 24 september 1935 werd STRACKÉ de vrijdag daarop, 27 september, begraven. Als bewoner van de Verlaatstraat behoorde hij tot de parochie van Sinte-Catharina (Conterdam). De lijkdienst werd echter gehouden in de St. Pieter en Pauluskerk, ongetwijfeld op aandringen van de Oostendse hoteliersbond.

Van de plechtigheid geven L'Echo (2.10.1935) en de Zeewacht (5.10.1935) een ampel verslag. Het eerste is omstandiger en zakelijker en bevat de lijkrede uitgesproken door de heer Michel DE COSTER.

Dat van de Zeewacht was ingestuurd door een Oostendenaar "vriend en bewonderaar van STRACKÉ" en is nogal sentimenteel. De onbekende gelegenheidsschrijver wijst op de zeldzaamheid van een lijkstoet door "'t Bosje" en probeert een poëtische stemming op die zachte septembermorgen op te roepen. Hij noteert dat de lijkstoet, met bloemenkransen beladen, door het Hazegras trok voorbij de plaats waar STRACKÉ zijn loopbaan begonnen was. Naarmate de stoet de stad naderde, sloten vele stadsgenoten zich aan. Tot zover de Zeewacht.

Ik volg nu verder het verslag van L'Echo. "...de nombreuses couronnes et fleurs avaient été envoyées..." Het Internationaler Verein, de Oostendse hoteliersbond en het Oostends gemeentebestuur hadden voor een bloemenkrans gezorgd.

De rouw werd geleid door de heer RAU. Is dat een familielid van de kant van STRACKÉ's eerste vrouw ? Is dat de koper van STRACKÉ's oesterput ? Ik heb het niet kunnen uitmaken. Bij de familie, waartoe in de eerste plaats Augustine STRACKÉ behoorde, had zich de heer RUPP uit Ligneville (sic) aangesloten, al jaren bevriend met STRACKÉ. (Waarschijnlijk is hier Lunéville bedoeld, ca. 25 km oostelijk van Nancy, in Lotharingen). Ook van die man weet ik niets af.

Het stadsbestuur was vertegenwoordigd door burgemeester MOREAUX, schepenen VAN VLAANDEREN, stadssecretaris SURMONT en A. VROOME, ceremoniemeester van de stad. De wereld van het hotelbedrijf door de voorzitter van de nationale hoteliersbond, door de voorzitter van de Gentse hoteliersbond en door de leden van de Oostendse bond en vele andere personaliteiten.

Na de dienst werd het lijk naar het kerkhof aan de Nieuwpoortse Steenweg gevoerd. Vóór de familiegrafkelder hield Michel DE COSTER, voorzitter van de hoteliersbond een rede waarin hij op beknopte en persoonlijke wijze een betrouwbaar levensbeeld van STRACKÉ schetste. Ik licht er het volgende uit. "Hij was een voorbeeld,

zei de spreker, voor onze vereniging zowel door zijn bevoegdheid als hotelhouder als door zijn innerlijke kwaliteiten. Hij was een volmaakte 19de eeuwse hotelier...altijd onberispelijk gekleed... als een burchtheer zijn gasten onthaland, met bloemen voor de dames en voor ieder een vriendelijk welkomstwoord. Die verfijnde hoffelijkheid en die oprechte dienstvaardigheid bezorgden hem de vriendschap van de koninklijke familie, vriendschap die de zonnestraal was in zijn leven". Mevr. DIEGEL, alias Augustine STRACKÉ, dankte bewogen.

Zo eindigde dat rijkge vulde leven van de arme kegelzetter uit Mainz. Na 45 jaar geschitterd te hebben in de zakenwereld werd hij door de oorlog en zijn nasleep in de schaduw verdrongen. In de eenzaamheid gestorven werd hij tenslotte met veel eerbetoon begraven. Bovendien werd hem een blijvend eerbewijs gebracht. Op 24 januari 1936 besliste het schepencollege een straat te noemen naar de energieke hotelier die Oostende zoveel diensten bewezen had. Inderdaad werd toen de Uitzichtstraat, die de Boudevijnstraat met de Kaaistraat verbond, gewijzigd in August Strackéstraat.

STRACKÉ verdiende dat gebaar van piëteit vanwege zijn adoptiefstad. Zijn leuze, die hij aan het slot van zijn autobiografie met fierheid aanhaalt : "travail mène au but", heeft hij ten overvloede waar gemaakt. Door onverdroten arbeid heeft hij inderdaad zijn doel bereikt.

Het kleine dappere kegelzettertje dat met de rusteloze inzet van uitzonderlijke talenten tenslotte een hotelhouder werd van internationaal formaat, blijft een Oostends boegbeeld van de Belle Époque.

THEMATENTOONSTELLINGEN

De tentoonstelling over "Kinderspeelgoed van voor 1960" kan nog een laatste maal bezocht worden op zaterdag 6 februari.

Op 13 februari start de tentoonstelling "LUCHTVAART TE OOSTENDE".

Aan de hand van documenten, tijdschriften, boeken en vooral foto's zal een overzicht gegeven worden van de Oostendse luchtvaartgeschiedenis van 1909 tot heden, met het accent op "de vergane glorie van de luchthaven van Stene".

Ons bestuurslid, de heer Walter MAJOR, staat in voor de organisatie.

HET VERZET AAN ONZE KUST

A. MAERTENS, onderluitenant-leerling aan de Koninklijke Militaire School te Brussel promoveerde in 1982 met een proefschrift over : HET GEHEIM LEGER EN DE ZONE III SECTOR BRUGGE-OOSTENDE van 1940 tot aan de bevrijding. (Bron : Het Geheim Leger. 1940-1944. Uitgave J. Verbeke en Co Gent, 1986, 334 blz.)

Bij dezelfde uitgeverij J. Verbeke en Co te Gent komt te verschijnen : NIET LANGER GEHEIM door Kolonel S.B.H. Guy VAN POUCKE, de clandestiene organisatie en operaties in het Kustgebied en Noord-West-Vlaanderen van het Geheim Leger - Zone III - Sector Brugge-Oostende.